

امکان سنجی پیاده سازی بودجه عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران

The Feasibility of Implementation of Operational Budget in Gachsaran Oil and Gas Production Compa

R.Sabzevari *, H.Vallypoor **, J.Zareei ***

رضا سبزواری *، هاشم ولی پور **، جواد زارعی ***

Received: 2014/11/7

Accepted: 2015/6/15

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۹/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۳/۲۵

Abstract

The main aim of this study is to investigate the implementation of operational budget in Gachsaran Oil and Gas Production Company. Following this study is to use the well known "Shah Model" (1998) and with an emphasis on three dimensions: the ability, authority and acceptance and review of the economy, to implement the operational budget at the giant stat econsider. This study includes thirteen main hypothesis and eight sub-hypotheses. The result has shown that this company has not 95% ability for operational budget and this hypothesis is not confirmed from ability point of view. But from authority and advantage view, it is accepted. Based on the 4th main hypothesis, it is confirmed that implementation of operational budget causes economic advantage.

Other main hypothesis shown that among three levels of choice in the company, top management, middle management, budget experts have different ideas and the result has been compared.

Keywords: : traditional budget, operational budget, "shah model", ability, authority, economic advantage.

چکیده

هدف از انجام این تحقیق بررسی امکان سنجی پیاده سازی بودجه عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران می باشد. تحقیق حاضر به دنبال این موضوع است که با استفاده از مدل شناخته شده "شه (۱۹۹۸)" و با تاکید بر سه بعد توانایی، اختیار و پذیرش و بررسی صرفه اقتصادی، امکان پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در این شرکت عظیم دولتی را مورد بررسی قرار دهد. تحقیق حاضر دارای سیزده فرضیه اصلی و هشت فرضیه فرعی می باشد. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که از بعد توانایی پیاده سازی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نشده و این فرضیه مورد تایید قرار نگرفته است ولی از دو بعد اختیار و پذیرش فرضیات اصلی مورد تایید قرار گرفته است، همچنین براساس نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه اصلی چهارم نیز با توجه به تایید این فرضیه، نتیجه گیری شده است که پیاده سازی بودجه عملیاتی در این شرکت موجب صرفه اقتصادی می گردد.

در مورد سایر فرضیات اصلی به بررسی معنی دار بودن تفاوت دیدگاه سه گروه آزمون شونده یعنی مدیران ارشد، مدیران میانی و کارشناسان بودجه پرداخته شده است و نتایج بررسی های به عمل آمده توسط آمارهای استنباطی مورد مقایسه قرار گرفته است.

واژه های کلیدی: بودجه ریزی سنتی، بودجه ریزی عملیاتی، مدل سه عاملی شه، پذیرش، توانایی، صرفه اقتصادی.

JEL Classification: H61 ,H72

طبقه بندی موضوعی: H61 ,H72

*MS.in Accounting, Islamic Azad University, Kish International Branch, Iran

**Assistant Professor, Accounting Department, Islamic Azad University, Kish International Branch, Iran

***MS.in Accounting

*کارشناس ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز بین المللی کیش، نویسنده مسئول: Co.petro@yahoo.com

**استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز بین المللی کیش

***کارشناس ارشد حسابداری

مقدمه

بودجه عبارت است از برنامه جامع مالی برای انجام بهینه وظایف با توجه به منابع محدود و نیازهای نامحدود، یا به عبارت دیگر بهترین راه حل برای نامعادله "مصارف < منابع". کلیه درآمدها و منابع تامین اعتبار پیش‌بینی می‌گردد و برآورد کلیه هزینه‌ها برای انجام فعالیت‌های سازمان محاسبه و برای حصول به اهداف به کار گرفته می‌شود. بودجه بندی روش‌های مختلفی دارد که از مهمترین آنها می‌توان به بودجه ریزی سنتی و بودجه ریزی عملیاتی اشاره کرد. در بودجه ریزی سنتی، بودجه به صورت تفضیلی تهیه می‌گردد، در این روش بودجه با دقت فراوان و صرف وقت بسیار از سطوح پایین سازمان تا رأس هرم تهیه می‌گردد.

به موجب ماده ۱۳۸ از قانون برنامه چهارم توسعه، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است با همکاری دستگاه‌های ذیربط به منظور اصلاح نظام بودجه ریزی ا به روش هدفمند و عملیاتی و به صورت قیمت تمام شده خدمات، اقدامات و بستر مناسب را ایجاد نماید (قانون برنامه چهارم توسعه ۱۳۸۴).

بررسی علمی موضوع امکان‌سنجی پیاده‌سازی بودجه ریزی عملیاتی، از ملزومات اصلی سازمان برای حرکت به سوی بودجه ریزی عملیاتی و شفافیت در هزینه‌ها و اهداف شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران است. این بررسی باتوجه به سهم بسزای شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران در تولید ملی می‌تواند در صورت امکان پیاده‌سازی، موجب تسهیل در اجرای بودجه ریزی و شفافیت هزینه‌های دولت در وزارت نفت گردد.

یکی از مهمترین منابع درآمدی دولت وزارت نفت میباشد و پیش‌بینی درآمدهای شرکت‌های تابعه وزارت نفت در اجرای برنامه‌های مالی دولت و بودجه دولتی از اهمیت بسزایی برخوردار است. تحقیق حاضر نیز بنا دارد، امکان اجرای این مهم را در شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران که تولیدکننده بیش از ۲۰ درصد نفت خام کشور و از مهمترین شرکت‌های دولت در تولید و ارسال نفت خام و مراکز مهم تأمین بودجه کشور است، را مورد بررسی قرار دهد. بررسی و امکان‌سنجی استقرار سیستم بودجه ریزی عملیاتی باتوجه به ساختار سازمانی و شرایط

خاص حاکم بر صنعت نفت و گاز و شناخت صحیح و علمی از شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران و در صورت امکان دستیابی به راه‌حلی جامع و عملی برای اجرای مفاد ماده ۱۳۸ قانون برنامه چهارم توسعه مهمترین منظور انجام این تحقیق می‌باشد.

پیشینه تحقیق

عمید و دیگران (۱۳۸۷)، در تحقیقی به بررسی نقش معماری سازمانی در استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی پرداخته‌اند، آن‌ها در این تحقیق بودجه ریزی عملیاتی را شیوه نوین و نهایی‌سازی درخواست‌ها برای تخصیص منابعی که از طرح راهبردی سازمان است، تعریف نموده، و یک بودجه عملیاتی را از طریق ایجاد یکپارچگی میان لایه‌های راهبردی و فرآیندی سازمان، محقق پذیر می‌دانند.

رسولیان و ابریشم (۱۳۸۶)، تحقیق با عنوان بودجه ریزی عملیاتی الگویی برای ارتقاء نظام مدیریت‌های در شهرداری‌ها را به انجام رسانده‌اند. سال‌مورد بررسی با استفاده از مطالعات میدانی، در سال ۱۳۸۵ در شهرداری کاشان به انجام رسیده است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که بودجه ریزی عملیاتی قابلیت محاسبه بهای تمام شده خدمات را به ساختار حسابداری شهرداری‌ها می‌افزاید و کارایی سیستم بودجه ریزی را در شهرداری‌ها به نحو چشم‌گیری ارتقاء می‌بخشد.

شیخ‌الاسلامی نسب (۱۳۹۰)، در تحقیقی با عنوان بررسی استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی در سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خوزستان با استفاده از ماتریس SWOT، با استفاده از "مدل الماس" (۱۳۸۶)، عوامل داخلی و خارجی مؤثر در اجرای بودجه ریزی عملیاتی در استانداری خوزستان در قالب ماتریس SWOT را شناسایی نموده است. این مدل وجود شش فاکتور "مدیریت برنامه ریزی، مدیریت هزینه، مدیریت عملکرد، مدیریت تغییر و نظام پاسخ‌گویی و انگیزش" را در تغییر نظام بودجه ریزی به بودجه ریزی عملیاتی را لازم می‌داند.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد بودجه ریزی عملیاتی در سازمان مورد تحقیق، یک بودجه ریزی

بودجه ریزی عملیاتی در ایالت هایی وجود دارد که در آن ها توانایی حرفه ای و کارشناسی برای چنین تغییراتی بیشتر وجود دارد و مقامات برای اعمال چنین تغییراتی اختیارات بیشتری دارند، و میزان پذیرش تغییر نیز بیشتر است.

بلومنتریست (۲۰۰۶)، تحقیقی با عنوان "یکپارچه سازی مدیریت راهبردی و بودجه ریزی" انجام داد و دریافت، مدیران در انجام بودجه ریزی و برنامه ریزی راهبردی باچالش های فراوانی رو به رو هستند و بودجه ها ارتباطی با استراتژی های تجاری و عملیاتی ندارند و یک بودجه نمی تواند کارا باشد، مگر اینکه سازمان تصمیم هایش استراتژیک باشد. مدیریت راهبردی و بودجه ریزی مجزا هستند، ولی فعالیت هایی به هم وابسته دارند و اگر هر دو به شکل مناسبی به کار گرفته شوند، هر دوی آنها توانایی خلق و حفظ عملکرد بهتر را بهبود می بخشد.

فرضیه های تحقیق

فرضیه ۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توان ارزیابی عملکرد در راستای اهداف بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، از نظر نیروی انسانی، توان لازم جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی را دارد.

فرضیه فرعی ۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، از نظر فنی، توان لازم جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی را دارد.

فرضیه ۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۴: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیار قانونی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی اعطا شده است.

فرضیه فرعی ۵: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیار در رویه ها جهت پیاده سازی

عملیاتی غیرواقعی است، زیرا ابتدا اعتبار به سازمان داده می شود، سپس بر طبق آن ریز برنامه ها نوشته می شود و مشکل دیگری که در سازمان میان کارمندان آن به چشم می خورد، بی انگیزگی نسبت به استقرار بودجه بندی عملیاتی است، که آن را امری غیر ممکن می دانستند. هم چنین اختیارات کم مدیران سازمان و دستگاه های اجرایی دریافت برای سریع تر پیش بردن این هدف و عدم وجود یک بانک اطلاعاتی یک پارچه در سازمان باعث کند شدن روند آن شده بود.

ابراهیمی و همکاران (۱۳۸۸)، به بررسی و تحلیل استراتژیک استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی در شهرداری اصفهان را با استفاده از ماتریس SWOT پرداخته اند. تحلیل تحقیق بر اساس مدل الماس (۱۳۸۶)، و از شش منظر، نظام آمار و اطلاعات، برنامه ریزی، تحلیل هزینه ها، مدیریت عملکرد، مدیریت تغییر و نظام پاداش و پاسخ گویی صورت گرفته و در نهایت به استخراج استراتژی پرداخته شده است. نتایج نشان می دهد که تدوین هدف های کمی واقع بینانه در لایه میانی به عنوان حلقه ارتباطی برنامه استراتژیک سازمان با برنامه عملیاتی فراهم سازی سیستم یک پارچه اطلاعاتی، استقرار سیستم حسابداری تعهدی و تبیین و اصلاح جایگاه تمامی بخش های سازمان به عنوان صاحبان فرآیند بودجه ریزی ضمن فرهنگ سازی لازم از جمله مهم ترین استراتژی ها در این حیطه می باشد.

ملکرز و ویلافی (۱۹۹۸)، برای پاسخ به این سوال نظر سنجی های مختلفی را برای ایالت های امریکا انجام دادند و دریافتند که بجز سه ایالت، همه ایالت ها دارای الزامات بودجه ریزی عملیاتی بوده اند و اکثر آن ها زمینه های قانونی را در دهه ۹۰ میلادی ایجاد کرده اند. جوردن و هکبارت (۱۹۹۹)، نتایج نظرسنجی از مقامات اجرایی بودجه ایالتی را به منظور تعیین آثار عملیاتی کردن بودجه بر تصمیمات بودجه ای راه، ارائه نمودند. آن ها تایید کردند که بودجه ریزی عملیاتی به نحو گسترده ای در امریکا به کار می رود، ولی این تنها شیوه ارزیابی عملکرد است که بر تخصیص منابع اثر می گذارد.

آندرو (۲۰۰۴)، نشان داده است که امکان اجراء

بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه ۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مناسبی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۶: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش سیاستی مناسبی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۷: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مدیریتی مناسبی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه فرعی ۸: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش انگیزشی مناسبی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

فرضیه ۴: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه اقتصادی می شود.

فرضیه ۵: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص توان ارزیابی عملکرد همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۶: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص توان انسانی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۷: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص توان فنی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۸: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص اختیار رویه ای همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۹: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص اختیار سازمانی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۱۰: در شرکت بهره برداری نفت و گاز

گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص پذیرش سیاسی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۱۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص پذیرش مدیریتی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۱۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص پذیرش انگیزشی همسو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۱۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف کارکنان در خصوص صرفه اقتصادی بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معنی داری وجود دارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از روش توصیفی پیمایشی استفاده شده و از لحاظ هدف، کاربردی است. از سوی دیگر چون تحقیق حاضر به بررسی تفاوت دیدگاه ها نیز اشاره دارد، از روش مقایسه ای نیز استفاده نموده است. در این تحقیق جهت آزمون فرضیه ها از نرم افزارهای SPSS و Excel استفاده شده است.

در این پژوهش، بر اساس مدل "شه" (۱۹۹۸)، سه عامل اصلی در اجرای موفق بودجه ریزی عملیاتی یعنی اختیار، پذیرش و توانایی در قالب اجزای آن ها در مدل نظری مذکور، شامل توانایی ارزیابی عملکرد، توانایی نیروی انسانی، توانایی فنی، اختیار قانونی، اختیار فرآیندی، اختیار سازمانی، پذیرش سیاسی، پذیرش مدیریتی و پذیرش انگیزشی ارائه می گردد. بر همین اساس، برای امکان سنجی اجرای بودجه ریزی عملیاتی، پرسش نامه ای تهیه و مدلی جهت امکان سنجی اجرای بودجه عملیاتی ارائه گردیده است.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل ۳ دسته از افراد مطلع از مراحل بودجه در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی

پذیرفته است. اساس نمرات این پرسشنامه مبتنی بر مدل لیکرت می باشد (۱. کاملاً کم، ۲. کم، ۳. متوسط، ۴. زیاد، ۵. کاملاً زیاد).

یافته های تحقیق

بخش توصیفی تحقیق: نگاره شماره ۱ فراوانی مربوط به آمار توصیفی مدیران، معاونان و کارکنان اداره مالیاتی را نشان می دهد.

بخش استنباطی تحقیق:

قبل از تحلیل فرضیات تحقیق، نرمال بودن توزیع متغیرها را آزمون می کنیم: برای بررسی نرمال بودن مؤلفه های ابعاد الگو از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف طبق نگاره شماره ۲ استفاده گردید و در تمامی آزمون ها، فرضیه آماری به صورت زیر می باشد.

H_0 : داده ها نرمال هستند (داده ها از جامعه نرمال آمده اند)؛

H_1 : داده ها نرمال نیستند (داده ها از جامعه نرمال نیامده اند)؛

با توجه به نگاره مذکور، از آنجا که سطح معنی داری آزمون نرمال بودن متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابر این فرض صفر را رد نکرده و با اطمینان ۹۵٪ می توان گفت توزیع متغیرها نرمال است.

تحلیل فرضیات تحقیق

فرضیه اصلی ۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز

نگاره (۲). نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای متغیرهای پژوهش

متغیرهای تحقیق	تعداد	سطح معناداری
توانایی پیاده سازی بودجه ریزی	۶۰	۰.۲۵
اختیارات مناسب جهت پیاده سازی	۶۰	۰.۰۶۸
پذیرش مناسب جهت پیاده سازی	۶۰	۰.۰۹
صرفه اقتصادی	۶۰	۰.۱۴۵

(۱۴ پرسشنامه توزیع و جمع آوری شده)، مدیران ارشد (۶ پرسشنامه توزیع و جمع آوری شده) و مدیران میانی (رؤسای ادارات ومسئولان برنامه ریزی) (۴۰ پرسشنامه توزیع و جمع آوری شده) می باشد. بنابراین جامعه آماری عبارتست از کل افراد مطلع در شرکت که برای همه ایشان پرسشنامه ارسال گردید و بدین ترتیب حجم کل جامعه برابر با نمونه (یعنی ۶۰) انتخاب گردیده است.

روش های جمع آوری اطلاعات

جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات موضوع پژوهش از مطالعات کتابخانه ای و به منظور جمع آوری اطلاعات از مصاحبه با صاحب نظران در زمینه بودجه در سازمان از تحقیقات میدانی استفاده شده است. با توجه به اینکه تحقیق از نوع زمینه یابی و مقیاس رتبه ای می باشد و رایج ترین ابزار جمع آوری در این زمینه پرسشنامه و محاسبه است.

روش تجزیه و تحلیل داده ها

آمار توصیفی: ابتدا مشاهدات توسط روش آمار توصیفی شامل جداول فراوانی و توافقی، نمودارهای آماری و شاخص های تمایل مرکزی و پراکندگی توصیف شده است.

استنباطی: مشاهدات با استفاده از روش های آمار

استنباطی و با استفاده از آزمون های نکویی برارزش، T-Test و ANOVA تجزیه و تحلیل داده ها صورت

نگاره (۱). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۴.۰۷۵	۰.۳۳۳	۰.۰۵۳
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۴.۳۳۳	۰.۳۹۲	۰.۱۰۵
مدیران	۶	۴.۶۱۱	۰.۴۹۱	۰.۲۰۰
مجموع	۶۰	۴.۱۸۹	۰.۳۹۹	۰.۰۵۲

گچساران، توانایی پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

برای این سؤال می توان از آزمون t یک نمونه ای طبق نگاره شماره ۳ استفاده کرد. با توجه به این که در این تحقیق طیف لیکرت ۵ تایی را در نظر گرفته ایم مقدار آماره آزمون را ۳ (حد وسط) در نظر گرفته می شود.

$$\begin{cases} H_0 : \mu \leq 3 \\ H_1 : \mu > 3 \end{cases}$$

نگاره مذکور، نتایج آزمون t یک نمونه ای را نشان می دهد. بر اساس ستون اول این نگاره، در صورتی که مقدار میانگین بالاتر از ۳ شده باشند می توان گفت شاخص مورد نظر وضعیت مطلوبی دارد و در صورتی که مقدار میانگین به دست آمده برای نمونه زیر ۳ شده باشند نشان از عدم مطلوبیت دارد، برای بررسی معناداری یا عدم معناداری این مطلوبیت از آماره t در ستون سوم این جدول استفاده می کنیم. با توجه به یک طرفه بودن فرضیه در صورتی می توان گفت مطلوب می باشد که مقدار آماره t از ۱/۹۶+ بزرگتر باشد نتایج حاصله از آزمون t نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) اما این توانایی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار نشده است (مقدار t کمتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه اصلی ۱ رد می شود. برای فرضیات فرعی نتایج عبارت است از:

نتیجه فرضیه فرعی ۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی ارزیابی عملکرد وجود دارد (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) و توانایی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار شده است (مقدار t بیشتر از ۱/۹۶

شده است). بنابراین فرضیه فرعی ۱ تایید شده است. نتیجه فرضیه فرعی ۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی انسانی وجود ندارد (مقدار متوسط کمتر از ۳ شده است) و در نتیجه این توانایی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم نشده است (مقدار t کمتر از ۱/۹۶ شده است). بنابراین فرضیه فرعی ۲ رد شده است.

نتیجه فرضیه فرعی ۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی فنی وجود ندارد (مقدار متوسط کمتر از ۳ شده است) و این توانایی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم نشده است (مقدار t کمتر از ۱/۹۶ شده است). بنابراین فرضیه فرعی ۳ رد شده است.

فرضیه اصلی ۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

برای این سؤال می توان از آزمون t یک نمونه ای طبق نگاره شماره ۴ استفاده کرد. با توجه به این که در این تحقیق طیف لیکرت ۵ تایی را در نظر گرفته ایم مقدار آماره آزمون را ۳ (حد وسط) در نظر گرفته می شود.

$$\begin{cases} H_0 : \mu \leq 3 \\ H_1 : \mu > 3 \end{cases}$$

نتایج حاصله از آزمون t نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار شده است (مقدار t بیشتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه اصلی ۲ تایید می شود. برای فرضیات فرعی نتایج

نگاره (۳). نتایج آزمون t یک نمونه ای

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه
پذیرش مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی	۳.۶۵۷	۰.۲۲۵	۲۲.۵۹۱	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش سیاسی	۳.۹۷۱	۰.۲۳۵	۳۱.۹۸۵	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش مدیریتی	۳.۷۰۰	۰.۳۰۵	۱۷.۷۷۷	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش انگیزشی	۳.۳۰۰	۰.۳۲۵	۷.۱۵۴	۵۹	۰.۰۰۰	تایید

عبارت است از:

نتایج حاصله از آزمون t نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار شده است (مقدار t بیشتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه اصلی ۳ تایید می شود. برای فرضیات فرعی نتایج عبارت است از:

نتیجه فرضیه فرعی ۶: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش سیاسی مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار متوسط بیشتر از ۳ شده است) و این پذیرش در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم شده است (مقدار t بزرگتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه فرعی ۶ تایید شده است.

نتیجه فرضیه فرعی ۷: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مدیریتی مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار متوسط بیشتر از ۳ شده است) و این پذیرش در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم شده است (مقدار t بزرگتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه فرعی ۷ تایید شده است.

نتیجه فرضیه فرعی ۸: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش انگیزشی مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد (مقدار

نتیجه فرضیه فرعی ۴: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات قانونی جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود ندارد (مقدار متوسط کمتر از ۳ شده است) و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم نشده است (مقدار t کمتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه فرعی ۴ رد شده است.

نتیجه فرضیه فرعی ۵: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات در رویه ها وجود دارد (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم شده است (مقدار t بیشتر از ۱/۹۶ شده است). بنابراین فرضیه فرعی ۵ تایید شده است.

فرضیه اصلی ۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد.

برای این سؤال می توان از آزمون t یک نمونه ای طبق نگاره شماره ۵ استفاده کرد. با توجه به این که در این تحقیق طیف لیکرت ۵ تایی را در نظر گرفته ایم مقدار آماره آزمون را ۳ (حد وسط) در نظر گرفته می شود.

$$\begin{cases} H_0: \mu \leq 3 \\ H_1: \mu > 3 \end{cases}$$

نگاره (۴). نتایج آزمون t یک نمونه ای

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه
اختیارات مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی	۳.۲۱۷	۰.۳۷۲	۴.۵۰۶	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
اختیار قانونی	۳.۱۸۳	۰.۵۹۶	۲.۳۸۱	۵۹	۰.۰۲۰	رد
اختیار در رویه ها	۳.۲۵۰	۰.۴۳۷	۴.۴۳۵	۵۹	۰.۰۰۰	تایید

نگاره (۵). نتایج آزمون t یک نمونه ای

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه
پذیرش مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی	۳.۶۵۷	۰.۲۲۵	۲۲.۵۹۱	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش سیاسی	۳.۹۷۱	۰.۲۳۵	۳۱.۹۸۵	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش مدیریتی	۳.۷۰۰	۰.۳۰۵	۱۷.۷۷۷	۵۹	۰.۰۰۰	تایید
پذیرش انگیزشی	۳.۳۰۰	۰.۳۲۵	۷.۱۵۴	۵۹	۰.۰۰۰	تایید

متوسط بیشتر از ۳ شده است) و این پذیرش در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هم شده است (مقدار آبزرگتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه فرعی ۸ تایید شده است.

فرضیه اصلی ۴: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه عملیاتی می شود.

برای این سؤال می توان از آزمون t یک نمونه ای طبق نگاره شماره ۶ استفاده کرد. با توجه به این که در این تحقیق طیف لیکرت ۵ تایی را در نظر گرفته ایم مقدار آماره آزمون را ۳ (حد وسط) در نظر گرفته می شود.

$$\begin{cases} H_0 : \mu \leq 3 \\ H_1 : \mu > 3 \end{cases}$$

نتایج حاصله از آزمون t نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه عملیاتی در سطح اطمینان ۹۵٪ می شود (مقدار متوسط بالاتر از ۳ شده است) و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار شده است (مقدار t بیشتر از ۱/۹۶ شده است) بنابراین فرضیه اصلی چهارم تایید می شود.

فرضیه اصلی ۵: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توانایی ارزیابی عملکرد هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به کیفی بودن متغیر مستقل (ادارات و رده های مختلف کارکنان) و کمی بودن متغیر وابسته (توانایی ارزیابی عملکرد) و با توجه به این که متغیر مستقل از نوع چندگروهی می باشد به منظور تحلیل این فرضیه از روش تحلیل واریانس یک طرفه طبق نگاره شماره ۷ استفاده می شود.

یکی از پیش فرض های آزمون تحلیل واریانس، برابر بودن واریانس های گروه ها می باشد. آزمون لون فرض برابری واریانس ها را انجام می دهد. در این آزمون فرض صفر و فرض خلاف به شرح زیر می باشد.

$$\begin{cases} H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma_3^2 \\ H_1 : \sigma_i^2 \neq \sigma_j^2 \text{ For one } i \neq j \end{cases}$$

مقادیر آماره ی لون جهت بررسی فرض تساوی واریانس ها در افراد متفاوت در جدول بالا نشان می دهد که فرض تساوی واریانس ها در هر سه گروه مورد تایید می باشد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است) و استفاده از تحلیل واریانس برای مقایسه میانگین ها بلامانع است. فرض صفر و فرض خلاف به صورت زیر می باشد.

$$\begin{cases} H_0 : \mu_i = \mu_j = \mu \\ H_1 : \mu_i \neq \mu_j \text{ For one } i \neq j \end{cases}$$

نگاره شماره ۸، نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه

نگاره (۶). نتایج آزمون t یک نمونه ای

نتیجه	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	انحراف استاندارد	میانگین
تایید	۰.۰۰۰	۵۹	۲۳.۰۵۴	۰.۳۹۹	۴.۱۸۹

نگاره (۷). آزمون لون برای برابری واریانس های ۳ گروه

نتیجه آزمون برابری واریانس ها	سطح معناداری	df2	df1	F آماره
تایید می گردد	۰.۳۵۱	۵۷	۲	۱.۱۴۱

نگاره (۸). نتایج تحلیل واریانس

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F آماره	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۴۹۸	۲	۰.۲۴۹	۲.۵۵	۰.۰۸۷	عدم تفاوت معنادار
خطا	۵.۵۶۸	۵۷	۰.۰۹۸			
مجموع	۶.۰۶۷	۵۹				

در در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی توانایی انسانی کمتری در جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد. بنابراین فرضیه محقق تایید می گردد.

فرضیه اصلی ۷: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان فنی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد. نگاره شماره ۱۱ و ۱۲ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان فنی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد (سطح معناداری کمتر از ۵٪ شده است). نتایج آمار توصیفی (میانگین) نشان می دهد که توان فنی تحت تأثیر افراد قرار گرفته است و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی، توانایی فنی بیشتری جهت

نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توانایی ارزیابی عملکرد هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۶: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان انسانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد. نگاره شماره ۹ و ۱۰ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان انسانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد (سطح معناداری کمتر از ۵٪ شده است). نتایج آمار توصیفی (میانگین) نشان می دهد که توان انسانی تحت تأثیر افراد قرار گرفته است و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه مدیران، توانایی انسانی بیشتری جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی

نگاره (۹). توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۲.۸۱۹	۰.۳۷۱	۰.۰۵۹
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۱۴۳	۰.۴۸۷	۰.۱۳
مدیران	۶	۳.۲۵	۰.۷۴۲	۰.۳۰۳
مجموع	۶۰	۲.۹۳۸	۰.۴۶۹	۰.۰۶

نگاره شماره ۱۰: نتایج تحلیل واریانس

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۱.۷۴	۲	۰.۸۷	۴.۴۲۴	۰.۰۱۶	تفاوت معنادار
خطا	۱۱.۲۱۳	۵۷	۰.۱۹۷			
مجموع	۱۲.۹۵۳	۵۹				

میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار رویه ای هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۹: در شرکت بهره برداری نفت و گاز

پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و ازدیدگاه مدیران توانایی انسانی کمتری در جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد. بنابراین فرضیه محقق تأیید می گردد.

فرضیه اصلی ۸: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار رویه ای هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد.

نگاره شماره ۱۳ و ۱۴ به ترتیب نتایج توصیفی شامل

نگاره (۱۱). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۱۵۰	۰.۵۵۷	۰.۰۸۸
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۲.۶۷۹	۰.۶۰۸	۰.۱۶۲
مدیران	۶	۲.۵۸۳	۰.۴۹۲	۰.۲۰۱
مجموع	۶۰	۲.۹۸۳	۰.۶۰۳	۰.۰۷۸

نگاره (۱۲). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۳.۳۷۱	۲	۱.۶۸۶	۵.۳۰۵	۰.۰۰۸	تفاوت معنادار
خطا	۱۸.۱۱۲	۵۷	۰.۳۱۸			
مجموع	۲۱.۴۸۳	۵۹				

نگاره (۱۳). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۱۵۰	۰.۴۸۳	۰.۰۷۶
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۲۱۴	۰.۶۹۹	۰.۱۸۷
مدیران	۶	۳.۳۳۳	۱.۰۳۳	۰.۴۲۲
مجموع	۶۰	۳.۱۸۳	۰.۵۹۶	۰.۰۷۷

نگاره (۱۴). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۱۹۳	۲.۰۰۰	۰.۰۹۶	۰.۲۶۴	۰.۷۶۹	عدم تفاوت معنادار
خطا	۲۰.۷۹۰	۵۷.۰۰۰	۰.۳۶۵			
مجموع	۲۰.۹۸۳	۵۹.۰۰۰				

معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۰.۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۱۰: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش سیاسی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد. نگاره شماره ۱۷ و ۱۸ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار سازمانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد.

نگاره شماره ۱۵ و ۱۶ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار سازمانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۰.۹۵٪ تفاوت

نگاره (۱۵). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۲۰۰	۰.۴۰۵	۰.۰۶۴
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۳۵۷	۰.۴۹۷	۰.۱۳۳
مدیران	۶	۳.۳۳۳	۰.۵۱۶	۰.۲۱۱
مجموع	۶۰	۳.۲۵۰	۰.۴۳۷	۰.۰۵۶

نگاره (۱۶). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۳۰۲	۲.۰۰۰	۰.۱۵۱	۰.۷۸۷	۰.۴۶۰	عدم تفاوت معنادار
خطا	۱۰.۹۴۸	۵۷.۰۰۰	۰.۱۹۲			
مجموع	۱۱.۲۵۰	۵۹.۰۰۰				

نگاره (۱۷). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۹۷۵	۰.۲۰۳	۰.۰۳۲
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۸۹۳	۰.۲۷۲	۰.۰۷۳
مدیران	۶	۴.۱۲۵	۰.۳۰۶	۰.۱۲۵
مجموع	۶۰	۳.۹۷۱	۰.۲۳۵	۰.۰۳۰

نگاره (۱۸). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۲۲۸	۲.۰۰۰	۰.۱۱۴	۲.۱۴۶	۰.۱۲۶	عدم تفاوت معنادار
خطا	۳.۰۳۳	۵۷.۰۰۰	۰.۰۵۳			
مجموع	۳.۲۶۱	۵۹.۰۰۰				

کارکنان در خصوص پذیرش انگیزشی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد. نگاره شماره ۲۱ و ۲۲ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش انگیزشی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۱۳: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص صرفه اقتصادی بودجه ریزی عملیاتی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد.

نگاره شماره ۲۳ و ۲۴ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف،

نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش سیاسی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۱۱: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش مدیریتی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، تفاوت معناداری وجود دارد.

نگاره شماره ۱۹ و ۲۰ به ترتیب نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه و نتایج تحلیل واریانس را نشان می دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش مدیریتی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۵٪ شده است).

فرضیه اصلی ۱۲: در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف،

نگاره (۱۹). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۶۸۳	۰.۱۶۸	۰.۰۲۷
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۷۱۴	۰.۲۸۸	۰.۰۷۷
مدیران	۶	۳.۷۷۸	۰.۸۰۷	۰.۳۳۰
مجموع	۶۰	۳.۷۰۰	۰.۳۰۵	۰.۰۳۹

نگاره (۲۰). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۰۵۰	۲.۰۰۰	۰.۰۲۵	۰.۲۶۳	۰.۷۶۹	عدم تفاوت معنادار
خطا	۵.۴۳۹	۵۷.۰۰۰	۰.۰۹۵			
مجموع	۵.۴۸۹	۵۹.۰۰۰				

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصله از آزمون آذر فرضیه اصلی شماره ۱، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، توانایی پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد اما این توانایی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار نیست بنابراین فرضیه اصلی ۱ رد می شود. نتایج حاصله از آزمون آذر فرضیه اصلی شماره ۲، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، اختیارات مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می باشد، بنابراین فرضیه اصلی ۲ تایید می شود. نتایج

کارکنان در خصوص صرفه اقتصادی بودجه ریزی عملیاتی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد (سطح معناداری کمتر از ۵٪ شده است). و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی، توانایی فنی بیشتری جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و از دیدگاه مدیران پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه اقتصادی بیشتری می شود ولی از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی این ایجاد کمتر است.

نگاره (۲۱). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۳.۲۴۴	۰.۲۱۵	۰.۰۳۴
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۳.۳۷۵	۰.۲۷۳	۰.۰۷۳
مدیران	۶	۳.۵۰۰	۰.۷۷۵	۰.۳۱۶
مجموع	۶۰	۳.۳۰۰	۰.۳۲۵	۰.۰۴۲

نگاره (۲۲). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۰.۴۴۵	۲.۰۰۰	۰.۲۲۳	۲.۱۹۶	۰.۱۲۱	عدم تفاوت معنادار
خطا	۵.۷۸۰	۵۷.۰۰۰	۰.۱۰۱			
مجموع	۶.۲۲۵	۵۹.۰۰۰				

نگاره (۲۳). نتایج توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و اندازه نمونه

افراد	اندازه نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای تخمین
روسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی	۴۰	۴.۰۷۵	۰.۳۳۳	۰.۰۵۳
کارشناسان بودجه و متخصصان امور مالی	۱۴	۴.۳۳۳	۰.۳۹۲	۰.۱۰۵
مدیران	۶	۴.۶۱۱	۰.۴۹۱	۰.۲۰۰
مجموع	۶۰	۴.۱۸۹	۰.۳۹۹	۰.۰۵۲

نگاره (۲۴). نتایج تحلیل واریانس یک طرفه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معناداری	نتیجه
گروه	۱.۸۸۱	۲	۰.۹۴	۷.۱۱۴	۰.۰۰۲	تفاوت معنادار
خطا	۷.۵۳۴	۵۷	۰.۱۳۲			
مجموع	۹.۴۱۵	۵۹				

حاصله از آزمون آدر فرضیه شماره ۳، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پذیرش مناسب جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی وجود دارد و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می باشد. بنابراین فرضیه اصلی ۳ تایید می شود.

نتایج حاصله از آزمون آدر فرضیه اصلی شماره ۴، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه عملیاتی در سطح اطمینان ۹۵٪ می شود و این اختیارات در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می باشد. بنابراین فرضیه اصلی چهارم تایید می شود.

در آزمون فرضیه شماره ۵، با توجه به کیفی بودن متغیر مستقل (ادارات و رده های مختلف کارکنان) و کمی بودن متغیر وابسته (توانایی ارزیابی عملکرد) و با توجه به این که متغیر مستقل از نوع چندگروهی می باشد به منظور تحلیل این فرضیه از روش تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شده است. نتایج به دست آمده از این تحلیل نشان می دهد، در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توانایی ارزیابی عملکرد هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه پنج مورد می شود.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۶، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان انسانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج آمار توصیفی (میانگین) نشان می دهد که توان انسانی تحت تاثیر افراد قرار گرفته است و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه مدیران، توانایی انسانی بیشتری جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی توانایی انسانی کمتری در جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد. بنابراین فرضیه محقق تایید می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۷، نشان

می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص توان فنی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج آمار توصیفی (میانگین) نشان می دهد که توان فنی تحت تاثیر افراد قرار گرفته است و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی، توانایی فنی بیشتری جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و از دیدگاه مدیران توانایی انسانی کمتری در جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد. بنابراین فرضیه محقق تایید می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۸، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار رویه ای هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه محقق رد می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۹، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص اختیار سازمانی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه محقق رد می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۱۰، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش سیاسی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه محقق رد می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۱۱، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش مدیریتی هم سو با اهداف

به موضوع و سایر ابعاد تحقیق متفاوت است. تلاش محقق این است که تا حد امکان از این محدودیت ها بکاهد و یا این که این محدودیت ها را تعدیل کند، تحقیق حاضر نیز از این محدودیت ها مبرا نبوده و اصلی ترین محدودیت این تحقیق، محدودیت حاکم بر سیستم حسابداری نقدی و الزام سازمان برای تنظیم بودجه به روش سنتی می باشد، که موجب گردیده مفاهیم اولیه بودجه بندی عملیاتی، به دلیل قدمت سازمان، با مشکلات موجود در سیستم کنترل هزینه ها شرکت به چالش کشیده شود و امکان اجماع صاحب نظران برای تنظیم پرسشنامه ای جامع را محدود سازد. این مورد باعث گردیده است تا محدودیت ذاتی پرسشنامه تشدید گردد.

منابع

- ابراهیمی، سعید؛ فردانی، سعید؛ محمدنی، زهره؛ والیانی، نوشین. (۱۳۸۸). بررسی و تحلیل استراتژیک استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی در شهرداری اصفهان (با استفاده از روش ماتریس SWOT). مقاله ارائه شده در سومین کنفرانس بین المللی بودجه ریزی عملیاتی، تهران.
- رسولیان، محسن و ابریشم، حسینعلی (۱۳۸۶)، بودجه ریزی عملیاتی الگویی برای ارتقاء نظام مدیریت مالی در شهرداری ها. مقاله ارائه شده در اولین کنفرانس بین المللی بودجه ریزی عملیاتی، تهران.
- شیخ الاسلامی نسب، شریعت (۱۳۹۰)، بررسی استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی در سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خوزستان (با استفاده از روش ماتریس SWOT). دانشگاه تهران، پایان نامه دانشجویی کارشناسی ارشد.
- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی (۱۳۸۴)، سازمان برنامه ریزی و توسعه کشور، ماده ۱۳۸ و ۱۴۴.
- عمید، امین و دهقانان، حامد (۱۳۸۷). بررسی نقش معماری سازمانی در استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی. مقاله ارائه شده دومین کنفرانس بین المللی بودجه ریزی عملیاتی، تهران.

• Andrew, m. (2004). Authority,

بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه محقق رد می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۱۲، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص پذیرش انگیزشی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه محقق رد می گردد.

نتایج حاصله از آزمون فرضیه شماره ۱۳، نشان می دهد که در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، بین دیدگاه های ادارات و رده های مختلف، کارکنان در خصوص صرفه اقتصادی بودجه ریزی عملیاتی هم سو با اهداف بودجه ریزی عملیاتی، در سطح اطمینان ۹۵٪ تفاوت معناداری وجود دارد و نتایج میانگین ها نشان می دهد که از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی، توانایی فنی بیشتری جهت پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی در شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران وجود دارد و از دیدگاه مدیران پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی موجب ایجاد صرفه اقتصادی بیشتری می شود ولی از دیدگاه رؤسای ادارات و کارشناسان برنامه ریزی این ایجاد کمتر است.

پیشنهادها برای تحقیق های آتی

- بررسی و امکان سنجی استقرار سیستم مناسب کنترل هزینه ها، در شرکت های بهره بردار وابسته به شرکت ملی نفت ایران، در راستای اهداف بودجه ریزی عملیاتی.
- بررسی موانع موجود برای استقرار بودجه عملیاتی در شرکت ملی نفت ایران.
- بررسی نحوه تنظیم برنامه زمان بندی و شناخت موانع متعدد اجرای دقیق و به موقع این برنامه در شرکت ملی نفت ایران.

محدودیت های تحقیق

هر تحقیقی از مرحله طراحی تا مرحله اجرا با محدودیت هایی مواجه است که این محدودیت ها بسته

IMPLEMENTATION SUCCESS OF STATE PERFORMANCE-BASED BUDGETING” *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*.

- Melkers, J., & Willoughby, K. (1998). The state of the state: Performance-based budgeting requirements in 47b out of 50. *Public Administration Review*, 58, 66-73.
- Blumentritt, T. (2006). “Integrating Strategic Management and Budgeting”, *Journal of Business Strategy*, Vol. 27, NO.6, pp.73 – 79.
- Jordan, Meagan M, Hackbart, Merl (2005). “THE GOALS AND Acceptance, Ability and Performance Based Budgeting Reforms”, *The International Journal Of Public Sector Management*, Vol.17, NO.4, P:334, 336.